

Bruxelles, den 16.2.2016
COM(2016) 49 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om en EU-strategi for flydende naturgas og gaslagring

{SWD(2016) 23 final}

INDLEDNING: UDNYTTELSE AF DET FULDE POTENTIALE VED LNG OG LAGRING I DET INDRE MARKED

I Kommissionens meddelelse "En rammestrategi for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik"¹ kommer EU's ambition om at gennemføre omstillingen til et bæredygtigt, sikkert og konkurrencedygtigt energisystem til udtryk. Energieffektivitet "som en selvstændig energikilde" og udvikling af lavemissionskilder såsom vedvarende energikilder spiller en afgørende rolle i denne sammenhæng.

Som fremhævet i rapporten om status over energiunionen² er der fortsat betragtelige geopolitiske udfordringer med hensyn til at sikre pålidelige og modstandsdygtige forsyninger af fossile brændstoffer, navnlig for så vidt angår produkter, som EU er meget afhængig af at importere. På denne baggrund er det fortsat en central målsætning at sikre yderligere diversificering af EU's naturgasforsyning, navnlig da produktionen internt i EU fortsat vil falde i de kommende årtier. Sårbarhed, som skyldes øget importafhængighed, kan desuden afbødes, hvis gassystemet forbliver fleksibelt, så det kan reagere på udsving i forsyningerne. Den nuværende strategi sigter mod at udnytte det potentiale, som flydende naturgas (LNG) og lagring af gas rummer med hensyn til at diversificere EU's gassystem og gøre det mere fleksibelt og dermed bidrage til at nå energiunionens centrale mål om sikker, modstandsdygtig og konkurrencedygtig gasforsyning.

For så vidt angår **LNG** rummer udsigten til en kraftig forøgelse (på 50 %) af de globale forsyninger inden for de nærmeste få år og de deraf følgende lavere priser store muligheder for EU, navnlig med hensyn til gasforsyningssikkerhed og modstandsdygtighed på området. Som anført i EU's strategi for energisikkerhed fra 2014³ og meddelelsen om det europæiske gassystems modstandsdygtighed⁴ på kort sigt nyder mange medlemsstater godt af modne og likvide gasmarkeder. Der er dog fire medlemsstater i Østersøområdet og de central-, øst- og sydøsteuropæiske regioner, som er meget afhængige af en enkelt leverandør og dermed sårbare over for forsyningsafbrydelser.

Disse medlemsstater har behov for hurtigt at sikre sig adgang til en bred vifte af forskellige energikilder, og adgang til LNG kan yde et vigtigt bidrag i denne henseende – sammen med de eksisterende rørledningskilder, lagring af gas samt udvikling af både den sydlige gaskorridor og terminaler til flydende gas i Middelhavet. Foranstaltninger til forøgelse af energieffektiviteten og brug af kilder med lavere missioner såsom vedvarende energikilder er også afgørende, og investeringer i LNG- eller gasinfrastruktur skal foretages med forsigtighed for at undgå risikoen for fastlåsning til en bestemt teknologi eller aktiver, der er strandet i infrastruktur baseret på fossile brændstoffer.

Generelt kan LNG også sikre fordele med hensyn til konkurrenceevne, idet markederne bliver udsat for øget konkurrence fra internationale leverandører. I nogle tilfælde kan disse ændringer have en betydelig effekt som i Litauens tilfælde.

For fuldt ud at udnytte potentialet ved adgangen til det voksende internationale LNG-marked og gøre EU til et attraktivt marked for leverandører, skal der gøres tre ting:

---

¹ COM(2015) 80.

² COM(2015) 572.

³ COM(2014) 330.

⁴ COM(2014) 654.

For det første skal det sikres, at den nødvendige infrastruktur er på plads for at gennemføre det indre marked, og at alle medlemsstater har mulighed for at drage fordel af adgangen til internationale LNG-markeder, enten direkte eller via andre medlemsstater. Dette er særlig presserende for medlemsstater, som er alt for afhængige af en enkelt leverandør.

For det andet skal EU gennemføre det indre gasmarked, så det sender de rette prissignaler – både for at tiltrække LNG til de steder, hvor der er behov for den, og for at gøre det muligt at foretage de nødvendige investeringer i infrastruktur.

For det tredje skal EU's bestræbelser på at samarbejde tæt med internationale partnere intensiveres for at fremme frie, likvide og gennemsigtige globale LNG-markeder. Dette indebærer en øget dialog med nuværende og kommende leverandører og andre store LNG-forbrugere for at fjerne eventuelle hindringer for handel med LNG på de globale markeder.

Ud over at forbedre sikkerheden og konkurrenceevnen har LNG i visse tilfælde potentiale til at mindske miljøpåvirkningen og dermed fremme opnåelsen af EU's mål for bæredygtighed. En central sektor i denne henseende er transportsektoren, hvor LNG i stigende grad vil blive brugt som alternativ til normalt skibsbrændstof og diesel i større køretøjer såsom lastbiler. LNG i mindre målestok kan også spille en rolle med hensyn til at mindske miljøpåvirkningen ved kraftvarmeforsyning, f.eks. til industrien eller andre forbrugere i fjerne områder/områder uden forbindelse til forsyningsnettet, som i dag er afhængige af mere forurenende fossile brændstoffer.

Den nye situation på gasmarkederne indebærer også ændringer for **gaslagerfaciliteterne i EU**, som spiller en central rolle med hensyn til at optimere brugen af gasinfrastrukturen og sikre balance i systemet. Pålidelige og tilstrækkelige gaslagerfaciliteter er afgørende for energiforsyningsikkerheden og modstandsdygtigheden i tider med alvorlige forsyningsafbrydelser.

Ligesom det er tilfældet for LNG, udnyttes lagerfaciliteternes potentiale til at bidrage til gasforsyningsikkerheden og modstandsdygtigheden imidlertid ikke fuldt ud i dag. Investeringer i gaslagerfaciliteter hæmmes af hindringer for grænseoverskridende udveksling af oplagret gas mellem medlemsstaterne, og af ugunstige markedsvilkår. Fortjenesten ved oplagring er under pres, og dette kan bringe både fremtidige planlagte investeringer og den nuværende lagerkapacitet i fare.

I den i dette dokument omhandlede strategi, der opfylder en forpligtelse i rammestrategien for energiunionen, og som er udformet i samråd med en bred vifte af interessenter⁵, behandles ovennævnte problemstillinger nærmere, ligesom der drages konklusioner om, hvilke konkrete foranstaltninger der kan blive nødvendige.

---

⁵ I denne forbindelse har Kommissionen foretaget en tre måneder lang offentlig høring, og resultaterne af denne høring beskrives nærmere i Kommissionens arbejdsdokument, som er vedlagt denne meddelelse.

1. OPBYGNING AF MANGLENDE INFRASTRUKTUR

LNG-infrastruktur

Gennem flere årtier har EU opbygget et meget omfattende gasnet over hele kontinentet. Ud over en betydelig hjemlig produktion nyder EU godt af rørledningsforbindelser til nogle af verdens største gasforsyningskilder, herunder Rusland, Norge og Algeriet.

EU's nuværende LNG-terminaler sikrer tilstrækkelig samlet regasificeringskapacitet, og der er planer om at opbygge yderligere kapacitet⁶. Terminalerne er imidlertid ikke fordelt optimalt over hele EU, og dette er en af de medvirkende faktorer bag sårbarheden med hensyn til forsyninger hos visse medlemsstater, som i bedste fald har ringe muligheder for selv at vælge deres gasleverandør. Samtidig har der i de senere år været en forholdsvis lav udnyttelsesgrad⁷ ved de nuværende terminaler i hele Europa som følge af højere asiatiske LNG-priser, der har trukket leverancer væk fra Europa, og konkurrence fra rørledningsgas.

Den udfordring, der ligger i den ikke-optimale fordeling af LNG-terminaler, kan tackles ved enten at bygge nye terminaler på hensigtsmæssige steder eller forbedre adgangen til de nuværende terminaler. Sammenkobling med flere terminaler til flydende gas, hvor gas fra nuværende LNG-terminaler eller fra rørledningskilder handles, ville øge forsyningssikkerheden for de medlemsstater, som i dag kun har adgang til få forsyningskilder. Samtidig vil det bidrage til at integrere markeder på tværs af grænserne.

Det afgørende for enhver ny infrastruktur er kommerciel levedygtighed. For en LNG-terminal kan levedygtigheden afhænge af, om den har adgang til mere end blot et nationalt marked⁸. Derudover har fremkomsten af omkostningseffektive løsninger i form af anlæg til flydende lagring og regasificering ændret dynamikken ved investering i importkapacitet⁹. Etableringen af et sådant anlæg ved Klaipėda har vist, at alene udsigten til en ny LNG-kilde på markedet kan føre til forbedringer med hensyn til gasforsyningsikkerhed og priskonkurrenceevne¹⁰.

Selv hvis forretningsmulighederne ser fornuftige ud, kan der opstå udfordringer med hensyn til finansiering af LNG-terminaler eller andre investeringer i infrastruktur. I princippet bør LNG-terminaler finansieres gennem tariffer, men i visse tilfælde bærer markedsaktører risikoen ved investeringen¹¹. EU-midler kan bidrage til at kompensere for manglende kommerciel levedygtighed ved terminaler, som er særlig vigtige for forsyningssikkerheden. Lån fra Den Europæiske Investeringsbank, f.eks. under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), kan udgøre endnu en kilde til langsigtet finansiering af LNG-infrastruktur. Det er dog stadig vigtigt, at de samlede økonomiske fordele ved nye terminaler tages i betragtning, og at de mest omkostningseffektive løsninger vælges¹².

---

⁶ I afsnit 4 i arbejdsdokument (SWD(2016) 23) findes der en tabel, som viser importkapaciteten ved de nuværende og planlagte LNG-terminaler.

⁷ 20 % sammenlignet med det globale gennemsnit på 33 %. Se også arbejdsdokumentet.

⁸ Projektet ved Krk (Kroatien) er et godt eksempel på dette.

⁹ På grund af lavere investeringsomkostninger og hurtigere etablering. De seneste seks LNG-terminaler, der er etableret, er anlæg til flydende lagring og regasificering.

¹⁰ Se afsnit 4 i arbejdsdokumentet.

¹¹ Undtagne terminaler; se også afsnit 3 og 4 i arbejdsdokumentet.

¹² I princippet ville ingen statsstøtte være tilladt, hvis utilstrækkelig udnyttelse af den eksisterende relevante infrastruktur antyder, at der ikke er behov for ny infrastruktur.

Lagerinfrastruktur

Den samlede gaslagerkapacitet i EU er øget markant i de seneste 10 år, og dette har sammen med alternative fleksibilitetsmekanismer, såsom mere flydende handel på tværs af grænser, pipeline swing (sæsonudjævning) og øget udbud af LNG, medført en vis overskydende kapacitet i nogle områder og mindre forskelle mellem priserne på gas om sommeren og om vinteren. Lagringsinfrastrukturens art og tilgængelighed varierer i høj grad fra land til land i EU, afhængigt af energimikset, porteføljen af kontrakter om forsyning og de geologiske forhold¹³.

Generelt kan øget indbyrdes sammenkobling og regionalt samarbejde sikre bedre og mere effektiv brug af lagringskapacitet. Desuden har en række af EU's nabolande, såsom Ukraine, en betragtelig lagerkapacitet, som i princippet kan videreudvikles og kobles sammen med EU's gasnet¹⁴. Hvis denne kapacitet blev brugt til at forsyne EU, kunne Unionen optimere sine egne reserver af lagret gas.

Selv om den nuværende lagerkapacitet synes tilstrækkelig, skal der foretages tilpasninger med hensyn til sammenkobling og regulering for at gøre den lettere tilgængelig på tværs af grænserne og på det bredere regionale plan.

Forbindelse fra LNG-kilder og -lagre til markederne

I TEN-E-forordningen¹⁵, som blev vedtaget i 2013 sammen med Connecting Europe-faciliteten, findes der faste rammer for EU-politikken, som støtter EU's gasinfrastruktur (herunder transmission, LNG-terminaler og lagring), udpeger de projekter, som EU har behov for, og sikrer, at de gennemføres i rette tid¹⁶.

Gennemførelsen af TEN-E-politikken er blevet styrket yderligere i kraft af regionale højtstående grupper, som fokuserer på de regioner, der er udpeget som sårbare i EU's gasstresstest fra 2014, og på at fjerne Den Iberiske Halvø's status som "energi-ø"¹⁷. Disse grupper er enedes om et begrænset antal centrale projekter af fælles interesse, som det prioriteres at gennemføre hurtigt.

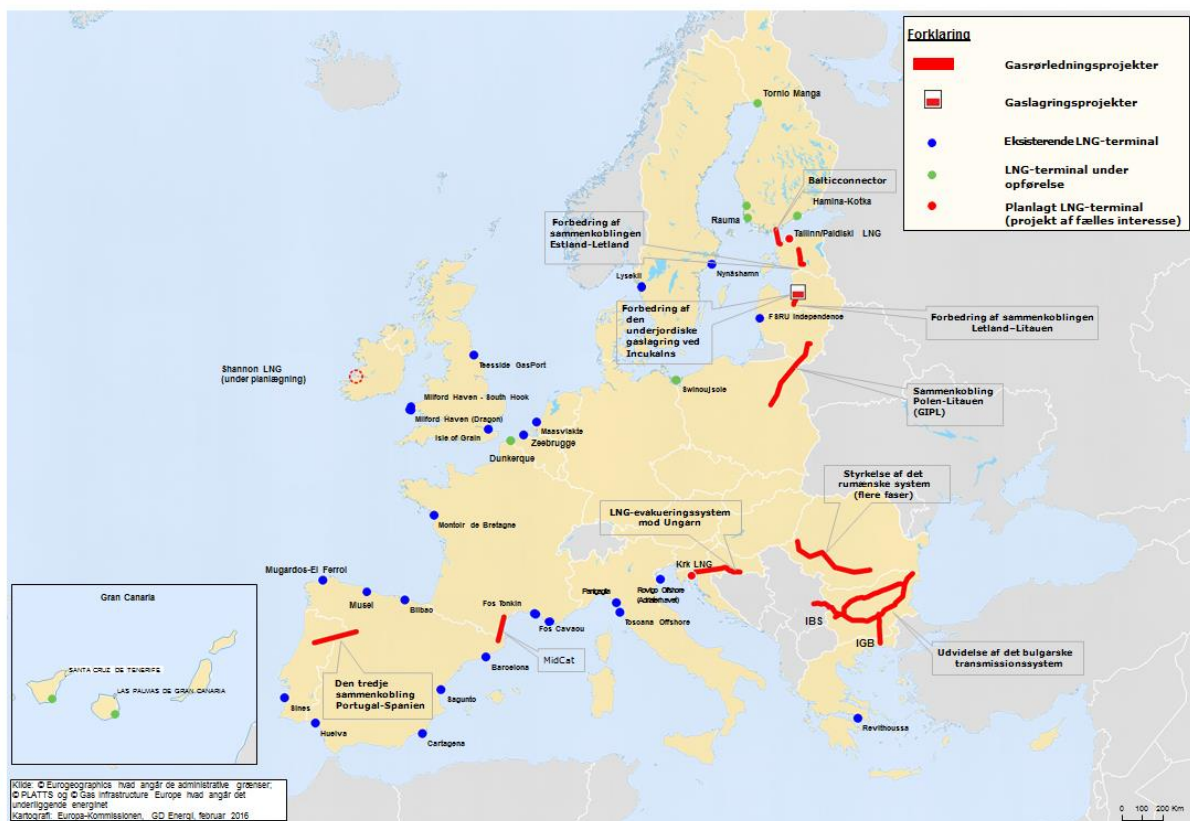
¹³ Se afsnit 5 i arbejdsdokumentet.

¹⁴ Se også afsnit 5 i arbejdsdokumentet.

¹⁵ Forordning (EU) nr. 347/2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, EUT L 115 af 25.4.2013, s. 39-75.

¹⁶ Den anden EU-liste med projekter af fælles interesse blev vedtaget den 18. november 2015. C(2015) 8052 final.

¹⁷ I den tiårige europæiske netudviklingsplan 2015 udpeges Den Iberiske Halvø som et område, der ikke er tilstrækkelig integreret med resten af EU, og som derfor er udsat for prisudsving på det globale LNG-marked.

EU-infrastruktur, der er relevant for strategien for LNG og lagring *Manglende forbindelser: Infrastruktur, der skal opbygges/styrkes for at forbedre forbindelserne mellem LNG-terminaler og det indre marked. De blå prikker angiver eksisterende LNG-terminaler.*

I strategien for LNG og lagring udpeges en delmængde af disse projekter, som i særlig grad bidrager til opnåelse af strategiens mål (se kort)¹⁸. Modeller¹⁹ viser, at gennemførelsen af disse centrale projekter af fælles interesse vil gøre en ende på afhængighed af enkeltkilder og give alle medlemsstater adgang til LNG, enten via terminaler eller indirekte²⁰ via sammenkoblinger og/eller adgang til terminaler til flydende gas. Disse projekter ville sikre reel gasforsyningsikkerhed og priskonkurrence på EU-markederne. Mere specifikt kan følgende fremhæves:

- Inden for rammerne af gassammenkoblingen mellem Central-, Øst- og Sydeuropa (CESEC) er der udpeget seks prioriterede projekter, der bidrager til at lette adgangen til LNG for alle lande i regionen langs to hovedkorridorer fra Krk-terminalen mod øst og fra Grækenland mod nord.
- I sammenkoblingsplanen for det baltiske energimarked (BEMIP) udpeges seks prioriterede projekter, som letter adgangen til LNG og lagring i regionen ved at forbinde de tre baltiske lande og Finland med det europæiske netværk. og

¹⁸ Der findes en detaljeret liste og projektbeskrivelser i afsnit 7 i arbejdsdokumentet.

¹⁹ Resultaterne af modelberegningerne for både LNG og lagring og yderligere baggrundsoplysninger findes i afsnit 8 i arbejdsdokumentet.

²⁰ Modelberegninger viser desuden, at der er behov for at færdiggøre nord-syd-korridoren i Centraleuropa for at gøre det muligt for gassen at flyde mere frit i alle retninger.

- Den højtstående gruppe for sammenkobling i Sydvesteuropa har udpeget to projekter, som skal bidrage til at fjerne flaskehalse og sammenkoble de regionale markeder.

Endvidere har adskillige analyser understreget, at Irland mangler diversificerede forsyningskilder, og at Cypern og Malta er energi-øer.

EU og medlemsstaterne skal forpligte sig til hurtigere at træffe endelige investeringsbeslutninger om disse prioriterede projekter, hvis gennemførelse vil sikre, at hele EU får adgang til flere gaskilder. Herved vil de nå langt med hensyn til at sørge for, at alle EU-borgere får sikre gasforsyninger til en overkommelig pris. Kommissionen vil for hvert enkelt projekt fremhæve de opnåede fremskridt og de yderligere foranstaltninger, der er nødvendige, i sin årlige status over energiunionen.

Indsatsområder:

- Kommissionen bakker op om det arbejde, der udføres i ovennævnte højtstående grupper, og tilskynder medlemsstaterne og projektlederne til at prioritere det højt at fremskynde de endelige beslutninger om disse centrale projekter. Den opfordrer medlemsstaterne og de regionale grupper til hurtigt at gøre fremskridt i denne henseende og drage konklusioner om LNG-terminalernes levedygtighed i fremtiden. De opnåede fremskridt skal drøftes i det nyligt oprettede energiinfrastrukturforum.
- Indsatsen skal skærpes for at gennemføre de cost-benefit-analyser, der er nødvendige for at udpege de mest optimale LNG-terminaler og/eller yderligere sammenkoblingspunkter, der skal sikre tilslutning til markederne. og
- I samarbejde med de regionale grupper skal Kommissionen sikre, at projektlederne er opmærksomme på mulighederne for projektf finansiering (dvs. under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Connecting Europe-faciliteten og, hvis det er relevant, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), og at diverse tekniske løsninger (såsom anlæg til flydende lagring og regasificering) overvejes under særlig hensyntagen til projekter, der berøres af forhindringer eller forsinkelser.

2. FÆRDIGUDVIKLING AF DET INDRE GASMARKEDE: KOMMERCIELLE, JURIDISKE OG LOVGIVNINGSMÆSSIGE ASPEKTER

Gøre EU til et attraktivt marked for LNG

Ud over tilstrækkelig infrastruktur kræves der også velfungerende og likvide gasmarkeder, hvis forbrugerne i EU skal nyde godt af LNG's potentiale med hensyn til diversificering og – i hvert fald på kort til mellemlang sigt – som et særdeles konkurrencedygtigt alternativ til rørledningsgas.

Der er gjort væsentlige fremskridt i gennemførelsen af EU's nuværende energilovgivning, navnlig den tredje energipakke og netreglerne²¹. Fortsat gennemførelse af alle bestemmelserne bør sikre etablering af et fuldt funktionsdygtigt indre gasmarked.

Ligesom de nuværende rørledninger er de nuværende LNG-terminaler omfattet af den tredje energipakke. Et af formålene med denne er at gøre punkterne for ekstern adgang til det indre marked mere fleksible, og tredjeparters adgang betragtes som den lovgivningsmæssige norm. Alligevel har tredjeparter i dag ikke adgang til et stort antal LNG-terminaler²². I denne henseende bør de nationale regulerende myndigheder

- fortsat sikre lige vilkår for nuværende terminaler
- gøre det muligt at indføre nye tjenester, bl.a. med relation til nye teknologier ved LNG-terminaler og
- fortsat gøre brug af gennemsigtige og effektive markedsbaserede mekanismer til fordeling af kapacitet til undtagne LNG-terminaler for at tiltrække nye aktører på EU's gasmarkeder.

Den nemmeste metode til udveksling af LNG-forsyninger på europæiske markeder består i at bruge terminaler til flydende gas, hvor der er mange sælgere og købere, og hvor gassen kommer fra flere kilder. I dag er det kun få EU-medlemsstater, der har tilstrækkelig likvide markeder²³. I andre dele af Europa er gasmarkederne langt mindre veludviklede. Eksempelvis har regionerne i Central-, Sydøst- og Sydvesteuropa ikke selv tilstrækkelig likvide markeder, og de har ikke adgang til markederne i Nordvesteuropa. Der er en risiko for, at lande i disse regioner går glip af de fordele, der ligger i at have adgang til internationale LNG-markeder og konkurrenceprægede gasmarkeder generelt.

Det er derfor afgørende, at medlemsstaterne i samarbejde med de nationale regulerende myndigheder træffer alle nødvendige foranstaltninger for at gennemføre det indre gasmarked, fjerne eventuelle resterende lovgivningsmæssige, handelsmæssige og juridiske hindringer og sikre, at disse markeder får adgang til effektive regionale gasterminaler. I flere tilfælde²⁴ har den regionale tilgang vist sig at være et effektivt middel til at sende lande i den rigtige retning og sikre mere velfungerende markeder. Ved disse regionale initiativer skal der også tages hensyn til prioriteringerne i denne strategi for at gøre EU til et attraktivt marked for LNG.

Indsatsområder:

- **For så vidt angår BEMIP** opfordrer Kommissionen de nationale regulerende myndigheder til senest medio 2016 at udarbejde en handlingsplan, hvori de udpeger foranstaltninger til i) afvikling af undtagelsen i henhold til den tredje pakke, så det baltiske gasmarked åbnes helt så hurtigt som muligt, og ii) udpegelse af de skridt, der er nødvendige for at skabe en indre markedszone.
- **Med hensyn til CESEC** opfordrer Kommissionen de nationale regulerende myndigheder til senest medio 2016 at foreslå en ambitiøs køreplan med lovgivningsmæssige løsninger, som understøtter CESEC-processen, og til løbende at

²¹ Desuden håndhæves konkurrencereglerne strengt, så fordrejning af det indre gasmarked undgås, og forsyningssikkerheden øges.

²² Se afsnit 4 i arbejdsdokumentet.

²³ Disse markeder dækker omtrent 75 % af den samlede gas efterspørgsel i EU (kilde: ACER (Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder) på basis af den såkaldte Gas Target Model).

²⁴ Navnlig BEMIP, CESEC og Sydvesteuropa.

rapportere til den højtstående gruppe og relevante ministre om de fremskridt, der er gjort i denne henseende. og

- **Når det handler om den højtstående gruppe for sammenkobling i Sydvesteuropa,** vil Kommissionen prioritere at indgå i et tæt samarbejde på både det tekniske og det politiske plan for at understøtte gennemførelsen af den østlige gasakse (Eastern Gas Axis), som er nødvendig for at forbinde Den Iberiske Halvø bedre med det indre gasmarked og give den adgang til terminaler til flydende gas, så der bidrages til en yderligere diversificering af EU's gasportefølje.

Lagring af gas i det indre marked

Behovet for og adgangen til lagerkapacitet samt den rolle, som lagring spiller for gasforsyningen og energiforsyningssikkerheden, afhænger i vid udstrækning af, hvilken region der er tale om. Derfor varierer tilgangene til regulering af lagring også meget blandt lande og regioner.

Ligeledes varierer tariffene for transmission til og fra lagerfaciliteter betragteligt fra land til land i EU. I visse tilfælde skal leverandørerne betale to gange – én gang, når de tilfører gas, og én gang, når de henter gas ud. Disse tarifordninger kan gøre lagring af gas mindre attraktiv, og hvis tariffene er urimelig høje, kan de gøre det umuligt at konkurrere. Derfor skal spørgsmålet om tariffen for transmission til og fra lagerfaciliteter behandles i forbindelse med udarbejdelsen af netregler for hele EU. Dette skal sikre lige vilkår blandt konkurrerende metoder til sikring af fleksibilitet, og tarifordningerne skal afspejle omkostningerne.

Der skal også tages hånd om de teknologiske aspekter ved lagring for at sikre, at nye lagerfaciliteter og former for gasinfrastruktur i fremtiden kan modtage andre slags gas, herunder biometan og andre gasser fra vedvarende kilder. Dette skal til gengæld lette mere udbredt brug af lagerkapacitet til biogas og således fremme omstillingen til en lavemissionsøkonomi. Lageroperatørerne rammes imidlertid af en stadig mindre forskel på gasprisen om sommeren og om vinteren, hvilket gør det mindre rentabelt at lagre gas, hvorved operatørernes virksomhed bliver følsom over for øgede omkostninger.

For at gøre det muligt for lagringsteknikkerne at opnå deres fulde potentiale som fleksible midler og sikre effektiv udnyttelse af infrastrukturen, skal lovgiverne tillade og tilskynde lageroperatører til at udvikle og udbyde nye tjenester, som er frit omsættelige på sekundære markeder og på tværs af grænserne. I denne forbindelse må der ikke diskrimineres mellem brugere af lagerfaciliteter. Konkurrencen mellem operatørerne vil sikre, at udbyderne af lagerkapacitet og deres kunder kan forhandle kontraktvilkår, som dækker deres behov så omkostningseffektivt som muligt. Streng håndhævelse af konkurrencereglerne vil sikre, at dette rent faktisk er tilfældet.

EU's strategi for lagring skal desuden fokusere på mere sammenhængende regionale markeder, da der stadig er potentiale for, at lagring kan drage fordel af synergier på det indre energimarked. Effektiv udnyttelse af lagerfaciliteterne vil kræve, at medlemsstaterne indgår i et tæt samarbejde på regionalt plan og fører samråd med nabolande. Stærkere regionalt samarbejde vil øge tilliden for så vidt angår adgang til lagerfaciliteter uden for en given medlemsstats territorium.

På denne baggrund og under hensyntagen til samarbejdet mellem medlemsstaterne og regionerne synes fordelingen af lager- og transmissionskapacitet ved

sammenkoblingspunkterne ikke altid at være tilstrækkelig harmoniseret, og dette kan skabe flaskehalse. Med hensyn til både lager- og transmissionskapacitet ved sammenkoblingspunkter skal operatører gennem en tildelingsproces kunne booke denne kapacitet samtidig og i tilstrækkelig god tid. Dette kan bidrage til at optimere udnyttelsen af lagerkapaciteten på regionalt plan. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at indgå i et tættere samarbejde og samråd med deres nabolande om dette spørgsmål.

Indsatsområder:

- Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at sikre tilstrækkelig fysisk adgang til lagring, bl.a. med hensyn til kapacitet i transmissionsnettet.
- Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til at samarbejde tæt med deres nabolande for at optimere udnyttelsen af lagerfaciliteterne på regionalt plan. og
- Kommissionen ønsker at optimere brugen af lagring, om nødvendigt gennem udarbejdelse og tilpasning af netregler.

Optimering af lagringen af hensyn til gasforsyningsikkerheden

Mens den tilgængelige lagerkapacitet i EU synes tilstrækkelig, kan der være en risiko for, at faciliteter må lukke, hvis mængden af gas, der skal lagres, fortsat falder. I de fleste tilfælde vil det rent teknisk være umuligt at genåbne lukkede lagerfaciliteter, og enhver lukning vil således være permanent. Denne risiko kan opstå som følge af, at markedet ikke fuldt ud belønner de fordele med hensyn til forsyningsikkerhed, der ligger i lagring af gas til brug i krisesituationer²⁵. Nogle medlemsstater tager hånd om denne risiko ved at bruge strategiske reserver og lagringsforpligtelser. Mens de mængder, der øremærkes som strategiske reserver, trækkes tilbage fra markedet permanent, indebærer en lagringsforpligtelse, at markedsaktørerne opretholder et vist minimumslager af gas på bestemte tidspunkter, navnlig i løbet af vinteren²⁶.

For at undgå unødvendige omkostninger for gassystemet, som mindsker gasprodukters konkurrenceevne i forhold til andre brændstoffer, må omkostninger kun påføres på strenge betingelser, der fastlægges nærmere i regionale risikovurderinger, forebyggende handlingsplaner og beredskabsplaner, som foreslået i den ændrede forordning om forsyningsikkerhed²⁷. Navnlig skal medlemsstaterne sikre, at disse foranstaltninger ikke får negative konsekvenser for andre medlemsstaters mulighed for at sikre gasforsyninger til deres forbrugere eller for udviklingen af nationale gasmarkeder.

For at sikre, at alle markedsaktører i medlemsstaterne har adgang til tilstrækkelige lagerfaciliteter på regionalt plan, vil Kommissionen arbejde på at fjerne eventuelle barrierer, herunder lovgivningsmæssige, som forhindrer lagring i at konkurrere som et middel til sikring

²⁵ Se afsnit 5 i arbejdsdokumentet.

²⁶ Nærmere oplysninger fremgår af afsnit 6 i arbejdsdokumentet.

²⁷ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningsikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010.

af fleksibilitet i forsyningen. Kommissionen vil desuden bestræbe sig på at sikre, at lagring kan realisere sit fulde potentiale i forbindelse med de regionale forebyggende handlingsplaner og beredskabsplaner.

Indsatsområder:

- På baggrund af den foreslåede ændring af forordningen om gasforsyningsikkerhed opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at optimere effektiviteten ved lagring på tværs af grænserne i kraft af regionale forebyggende handlingsplaner og beredskabsplaner. og
- Kommissionen opfordrer desuden medlemsstaterne til i forbindelse med disse planer at træffe foranstaltninger, som øger udbuddet af lagerkapacitet og letter adgangen til denne kapacitet i bredere kredse på regionalt plan.

3. EU SOM AKTØR PÅ DE INTERNATIONALE LNG-MARKEDER

Der er udsigt til gennemgribende forandringer på de internationale LNG-markeder med en mærkbart øget likvidationskapacitet fra Australien og USA i perioden frem til 2020 og et potentiale for store forsyninger fra andre regioner, herunder Middelhavsområdet²⁸, i fremtiden. Priserne på LNG forventes inden for få år at falde til et lavere niveau end inden for den senere tid, og EU's import vil derfor sandsynligvis blive øget.

Et større og mere likvidt globalt LNG-marked rummer muligheder for EU. Globaliseringen af LNG-markedet har imidlertid også en vigtig udenrigspolitik dimension: Som en af de største importører af LNG (den næststørste efter Japan) har EU en interesse i at fremme frie, likvide og gennemsigtige LNG-markeder i hele verden. I den henseende må EU arbejde tæt sammen med internationale partnere og i internationale fora for at sikre, at markedsaktører ikke forhindres i at indgå i forretningsforhold (f.eks. pga. territoriale begrænsninger), og at frihandelen ikke pålægges begrænsninger – hverken under normale markedsvilkår eller i tilfælde af eksterne chok. Med dette for øje skal EU's energidiplomatiske virkemidler, som beskrives i handlingsplanen for energidiplomati, anvendes aktivt i bilaterale og multilaterale sammenhænge som anført under nedenstående indsatsområder.

Indsatsområder:

- Kommissionen skal sammen med den højtstående repræsentant og næstformanden indgå i regelmæssige drøftelser om LNG med Australien og fortsat arbejde tæt sammen med andre nuværende og potentielle leverandører såsom Qatar, Nigeria, Egypten, Angola, Mozambique, Tanzania, Israel, Libanon, Iran, Irak og Libyen. Energialogen på højt plan med Algeriet, USA og Canada skal også fortsat prioriteres højt.

---

²⁸ Se afsnit 2 i arbejdsdokumentet.

- EU skal arbejde tæt sammen med andre store LNG-importører såsom Japan, navnlig i forbindelse med landets G7-formandskab i 2016, Sydkorea, Kina og Indien samt Det Internationale Energiagentur og i multilaterale fora for at fremme fælles interesser med hensyn til at sikre gennemsigtige og likvide LNG-markeder, der er modstandsdygtige over for eksterne chok.
- I tråd med revisionen af afgørelsen om mellemstatslige aftaler, som offentliggøres sammen med denne meddelelse, vil Kommissionen kontrollere, at relevante mellemstatslige aftaler, herunder aftaler om LNG mellem medlemsstater og ikke-EU-lande, overholder EU-lovgivningen.

4. BÆREDYGTIGHED OG UDNYTTELSE AF LNG SOM ALTERNATIVT BRÆNDSTOF INDEN FOR TRANSPORT OG KRAFTVARMEPRODUKTION

Som anført i indledningen har LNG i visse tilfælde potentiale til at mindske miljøpåvirkningen, f.eks. i transportsektoren, hvor den kan erstatte brændstoffer som diesel eller svær brændselsolie. Ved at bruge LNG i lastbiler og skibe kan udledningen af forskellige forurenende stoffer nedbringes, og navnlig skibsfarten kan opfylde kravene om at mindske indholdet af svovl og kvælstof i de skibsbrændstoffer, der bruges i emissionskontrolområderne. I begge tilfælde kan brugen af LNG sænke drivhusgasudledningerne, navnlig hvis gassen blandes med flydende biometan. En minimering af udledningen af metan er dog en forudsætning (se nedenfor). Lignende overvejelser kan gøres med hensyn til at bruge LNG til kraftvarmeforsyning i lille målestok. EU skal fortsat fremme LNG som et alternativt brændstof i tilfælde, hvor det erstatter mere forurenende konventionelle brændstoffer og ikke træder i stedet for vedvarende energikilder, hvilket er i overensstemmelse med målene om bæredygtighed.

Den faktiske miljøpåvirkning vil afhænge af en række faktorer forskellige steder i LNG-forsyningskæden og skal vurderes fra sag til sag. I denne henseende er udledningen af metan en afgørende faktor (hvad angår både rørledninger og naturgas generelt), og alle producenter og operatører, der beskæftiger sig med LNG-forsyningsanlæg eller -teknologier, bør sigte mod at minimere disse emissioner og dermed begrænse den samlede drivhusgasudledning fra brug af LNG.

En anden afgørende faktor er udbuddet af kulstoffattige alternativer på længere sigt. Vedvarende energikilder og/eller energieffektivitet kan i mange tilfælde være meget omkostningseffektive løsninger, og de skal overvejes omhyggeligt i forbindelse med beslutninger om LNG-infrastruktur – navnlig for at undgå fastlåsning til bestemte teknologier eller strandede aktiver. Nærmere oplysninger om ovennævnte spørgsmål findes i det arbejdsdokument, der ledsager denne meddelelse.

Indsatsområder:

- Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at sikre fuldstændig gennemførelse af direktiv 2014/94/EU om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer og bl.a. etablere LNG-tankstationer i alle TEN-T-korridorerne og i sø- og indlandshavne.
- Kommissionen viderefører sit arbejde med at fastlægge harmoniserede rammer for lovgivning og standardisering, som tilskynder til udvikling af LNG inden for

skibsfarten i samarbejde med diverse interessenter, bl.a. gennem European Sustainable Shipping Forum (europæisk forum for bæredygtig skibsfart).

KONKLUSIONER

Hvis målene for energiunionen skal nås, er det afgørende, at der etableres likvide og konkurrenceprægede markeder, så forsyninger af LNG og andre nye gasformer kan nå ud til tidligere isolerede markeder og konkurrere på dem. Kommissionens analyse indikerer, at fuldstændig gennemførelse af de centrale projekter af fælles interesse, som grupperne på højt niveau har fremhævet, vil fjerne – eller i hvert fald afbøde – de værste sårbarheder, der blev påpeget ved de stresstest, der er foretaget for gas. Det er derfor afgørende, at de manglende infrastrukturforbindelser etableres hurtigt, og at de nødvendige foranstaltninger træffes for at fremme likvide og konkurrenceprægede markeder, herunder foranstaltninger, som skaber adgang for LNG og fremmer nye terminaler til flydende gas i regionerne i Central- og Sydøsteuropa, Østersøområdet og Sydvesteuropa samt Middelhavsområdet.

I det omfang de geologiske forhold gør det muligt, yder lagring et vigtigt bidrag til at kompensere for normale daglige udsving og sæsonudsving med hensyn til udbud og efterspørgsel. Der er imidlertid plads til forbedringer af effektiviteten og ydeevnen ved brug af lagring på tværs af medlemsstaternes grænser og på regionalt plan – både under normale markedsforhold og i krisesituationer. Dette skal der tages hånd om i de kommende regionale forebyggende handlingsplaner og beredskabsplaner i forbindelse med den foreslåede ændring af forordningen om gasforsyningsikkerhed.

De foranstaltninger, der udpeges i denne meddelelse, er centrale for energiunionen og rummer potentiale til at nå målet om et sikkert og konkurrencedygtigt gasmarked i hele EU. Dette vil dog kræve en målrettet indsats, navnlig i de enkelte medlemsstater og på regionalt plan. Kommissionen vil rapportere om fremskridtene med hensyn til at nå de strategiske mål for LNG og lagring, der opstilles i dette dokument, i sin årlige status over energiunionen, hvor den også vil udpege eventuelle yderligere nødvendige foranstaltninger.